

Undirbúningur fyrir lestur 1½-3 ára barna

Markmið

Að auka almennan málproska og málskilning.

Kennsluaðferðir

Lesið daglega.

Mikið talað við börnin.

Hreyfileikir og söngur.

Spil og púsluspil.

Námsefni

Markviss málörvun.

Lubbi finnur málbein.

Snemmtæk íhlutun í málörvun tveggja til þriggja ára barna.

Tölum saman, Ljáðu mér eyra, Leggðu við hlustir.

Lærum og leikum með hljóðin.

Sögubækur.

Vísur, þulur og rím.

Ýmsir leikir.

Trommur og töfrateppi.

Matstæki

Ekkert matstæki á fyrsta ári leikskólagöngunnar.

Viðmið

Ekkert matstæki á fyrsta ári leikskólagöngunnar.

Úrræði

Ekkert matstæki á fyrsta ári leikskólagöngunnar.

Hlutverk foreldra

Að lesa fyrir börnin, vekja áhuga þeirra á texta og sögum og ræða um sögur og orðin sem þau eru að læra.

Undirbúningur fyrir lestur 3-4 ára barna

Markmið

Að nemendur auki orðaforða sinn.

Að hvetja barnið til að segja frá atburðum og hlusta með athygli.

Að þjálfra minni og hlustun.

Að auka máltilfinningu, kenna barninu að nota gott íslenskt mál.

Að efla lesskilning og styrkja hljóðkerfisvitund.

Að lesnar séu stuttar sögur og framhaldssögur.

Að unnið sé með þulur og ljóð.

Kennsluaðferðir

Lesið daglega. Mikið talað við börnin, opnar spurningar og samræður. Hreyfileikir og söngur.

Spil og púsluspil.

Leikur/val: Góður aðgangur að bókum. Ritmálið sýnilegt.

Hópatímar: Fréttatímar þar sem hvert barn fær tækifæri og svigrúm til að tjá sig, segja frá sjálfu sér og því sem það hefur verið að gera. Hvetja börnin til að segja sögu. Lesa stuttar sögur og framhaldssögur. Skoða nánasta umhverfi, fara í vettvangsferðir.

Í fataklefanum: Kennarar nota tækifærið og rifja upp hvaða líkamsparta er verið að klæða. Hendur í vettlinga, fótleggir í buxur, fætur í skó, handleggir í ermar, húfa á höfuð.

Við matarborðið: Hvað erum við að borða? Erum við að borða súrt, sætt, beiskt, sterkt eða salt? Hvaðan úr náttúrunni kemur það sem við erum að borða? Fiskur úr sjónum, grænmeti úr jörðinni, ávextir af trjámum o.s.frv.

Námsefni

Markviss málörvun.

Lubbi finnur málbein.

Snemmtæk íhlutun í málörvun.

Tölum saman, Ljáðu mér eyra, Leggðu við hlustir.

Lærum og leikum með hljóðin.

Sögubækur.

Vísur, þulur og rím.

Ýmsir leikir.

Trommur og töfrateppi.

Tónmál.

Matstækni

EFI-2 málþroskaskimun fyrir börn á fjórða ári.

TRAS skráir málþroska barnsins gegnum leikskólaárin.

Viðmið

Að barnið mælist á eða yfir meðalgildi á matslistanum EFI-2.

Úrræði

Undirbúningur fyrir lestur 4-5 ára barna

Markmið

Að nemendur auki orðaforða sinn og málskilning.

Að nemendur leiki sér með hljóðkerfi tungumálsins og heyri fjölbreytt og vandað mál.

Að nemendur tjái sig við aðra, taki þátt í samræðum og æfi sig í að færa rök fyrir máli sínu.

Að nemendur fái að kynnst því að til eru mismunandi tungumál og þrói jákvætt viðhorf til tungumálsins.

Að nemendur noti málið til að afla sér þekkingar.

Að nemendur noti málið til að tjá sig um eigin skoðanir og hugmyndir.

Kennsluaðferðir

Leikur/val: Frjáls aðgangur að bókum. Að nemendur fái tækifæri til að eiga í samskiptum við jafnaldra og æfi hugtök og orð. Að nemendur hafi aðgang að texta og bókstöfum sem leikefni.

Hópavinna: Að nemendur fari með þulur og rím. Að nemendur fái tækifæri til að setja hugsanir sínar í orð.

Samvera/hvíld: Að nemendur hlusti á fjölbreyttar sögur, leikrit, vögguvísur og sönglög.

Líkamleg umhirða: Rætt um gildi hreinlætis og líkamsumhirðu.

Útivera/vettvangsferðir: Að nemendur taki þátt í umræðum og heyri fjölbreytt hugtök um umhverfi, klæðnað og veður.

Matartími: Að nemendur upplifi notalegt spjall í matartímanum um mat og hollustu og mikilvægi matar.

Námsefni

Markviss málörvun.

Lubbi finnur málbein.

Snemmtæk íhlutun í málörvun.

Tölum saman, Ljáðu mér eyra, Leggðu við hlustir.

Umhverfið.

Lærum og leikum með hljóðin.

Sögubækur.

Vísur, þulur og rím.

Ýmsir leikir.

Trommur og töfrateppi.

Spjaldtölvur.

Tónmál.

Matstækni

TRAS skráir málþroska barnsins gegnum leikskólaárin.

Hljóm-2 er skimun sem er lögð fyrir til að meta hljóðkerfis- og málvitund barna í elsta árgangi leikskólans í því skyni að greina þau börn sem eru í áhættu fyrir lestrarnám.

Viðmið

Að barn mælist á eða yfir meðalgildi á matslistanum EFI-2.

Úrræði

Leggja meiri áherslu á það sem á vantar í hópastarfi.

Sérkennsla.

Ef grunur vaknar um frávík í málþroska er fengið álit talmeinafræðings, sem leggur fyrir staðlað próf.

Ef talkennara finnst ástæða til frekari greiningar er nemandi vísað til sálfræðings til frekari skoðunar.

Undirbúningur fyrir lestur 5-6 ára barna

Markmið

Að nemendur hafi náð grunnfærni í móðurmáli sínu.

Að nemendur geti orðað hugsanir sínar og hlustað og séu byrjaðir að mynda sig við að skrifa talað orð.

Að nemendur heyri fjölbreytt og vandað málfar. Tjá sig við aðra, taki þátt í samræðum og færi rök fyrir máli sínu.

Að nemendur noti málið til að tjá sig um eigin hugsanir.

Að nemendur sjái ritmál notað við margvíslegar aðstæður í leikskólanum. Fái tækifæri til að auka orðaforða sinn og leika sér með hljóðkerfi tungumálsins.

Að nemendur noti málið til að afla sér þekkingar.

Að nemendur fái að kynnast því að til eru mismunandi tungumál og þrói jákvætt viðhorf til tungumálsins.

Kennsluaðferðir

Leikur/val: Frjáls aðgangur að bókum, ritmál (nöfn barna) notað við að velja verkefni, aðgangur að texta og bókstöfum sem leikefni.

HópaVinna: Samin leikrit, ljóð og sögur, lært að fylgja munnlegum fyrirmælum og fjölbreyttri verkefnavinnu sem æfir ritmál og heyrnræna úrvinnslu.

Útivera, vettvangsnám og fataklefi: Rætt um nánasta umhverfi, árstíðir, veðurfar og allt sem tengist útiveru. Í fataklefa er rætt um klæðnað og hvernig skuli klæða sig við mismunandi aðstæður.

Samverustund/hvöld: Hlustað á sögur og bækur án mynda, farið með þulur, rímað og unnið með hljóð og mismunandi orð rædd og útskýrð. Framhaldssögur lesnar og söngvar sungnir.

Matartími: Rætt um matargerð og hollustu matar og notalegt spjall um hugðarefni nemenda á meðan borðað er.

Líkamleg umhirða: Rætt um gildi hreinlætis og líkamsumhirðu.

Námsefni

Markviss málörvun.

Lubbi finnur málbein.

Snemmtæk íhlutun í málörvun.

Tölum saman, Ljáðu mér eyra, Leggðu við hlustir.

Umhverfið.

Lærum og leikum með hljóðin.

Orðagull.

Hljóðalestin.

Sögubækur.

Vísur, þulur og rím.

Ýmsir leikir.

Trommur og töfrateppi.

Tónmál.

Spjaldtölvur.

Skólavefurinn.

Matstækni

Hljóm-2.

Tove Krogh.

Viðmið

Að barn mælist á eða yfir meðalgildi á matslistanum Hljóm-2.

Úrræði

Leggja meiri áherslu á það sem á vantar í hópstarfi.

Sérkennsla.

Ef barn mælist undir meðalgildi á matslista (Hljóm-2), þá fer það barn í frekari greiningu hjá talmeinafræðingi og tíma hjá sérkennara.

Ef barn kemur mjög slakt út í mati hjá talkennara er það sent í sérstakt úrræði hjá talkennara og áframhaldandi athugun hjá sálfræðingi, sem metur hvað veldur slökum málþroska og finnur viðeigandi úrræði.